

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

STRATEGI

FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING
2022-2024

Innledning

Strategi for etter- og videreutdanning i videregående opplæring 2022-2024 er forankret i nasjonale styringsdokument, forskningsbasert kunnskap og Trøndelag fylkeskommunes egne planverk.

Vi skiller mellom etter- og videreutdanning. Felles for utdanningene er målet om å løfte kompetansen til den enkelte deltaker. Etterutdanning gir ikke formell kompetanse i form av studiepoeng, mens videreutdanning gir studiepoeng. Et annet særtrekk ved videreutdanningene er at disse i all hovedsak er individuelle ordninger, mens etterutdanningene generelt er kollektivt innrettet.

Skolens lokale kompetanseplaner skal gjenspeile hovedområder i Strategi for etter- og videreutdanning i videregående opplæring.

Forskere understreker at formell videreutdanning med utprøving i praksis, for eksempel utviklingsarbeid gjennomført i egen undervisning, er fruktbart for lærerens utvikling og ikke minst for elevenes læring. Forskningen sier at utvikling som skjer i skolen, må støttes av politiske myndigheter for å lykkes.

(Læreres profesjonelle utvikling: En review av forskningen om hvordan lærere lærer. K. Rokkones og M. B. Postholm, 2012).

... skolebaserte prosesser er det viktigste tiltaket for kompetanseutvikling når nye læreplaner skal tas i bruk. Skoleleder har, i dialog med skoleeier, ansvar for å legge til rette for slike faglige utviklingsprosesser i kollegiet.

(St.meld.28. Fag – Fordypning – Forståelse, s.72).

Bakgrunn

Skoleeiers ansvar for kompetanseutvikling er forankret i §10-8 i Opplæringslova.

Skoleeigaren har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i verksemda. Skoleeigaren skal sørge for at lærarar, rektorar og andre tilsette i skolen får høve til å utvikle seg fagleg og pedagogisk så dei kan vere på høgde med utviklinga i skolen og samfunnet.

Strategi

Kompetanseutviklingsområdet er preget av en kompleksitet med flere ulike ordninger med forskjellige mål, målgrupper, innretninger og rammer. Strategien er en overbygning for arbeidet med kompetanseutvikling som bidrar til sammenhenger mellom de ulike sporene vi jobber i.

Skoleeiere, skoleledere og lærere har ut fra sine ulike roller et felles ansvar for å legge til rette for god utvikling i skolen. De må sammen sørge for at skolens praksis er i samsvar med hele læreplanverket.

(Kunnskapsløftet (LK20) «Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen», s. 18)

Mål for kompetanseutvikling

Hovedmål:

Økt læringsutbytte for elev og lærling

Delmål:

- bidra til økt faglig og didaktisk kompetanse for lærere og alle aktører i fag- og yrkesopplæringen og til styrket lederfaglig kompetanse for skoleledere
- bidra til kollektiv læring og utvikling av profesjonsfellesskap på den enkelte skole og hos skoleeier

Målgrupper for kompetanseutvikling

De sentrale målgruppene for etter- og videreutdanning blant ansatte i Trøndelag fylkeskommune er:

Skoleledere	Pedagogisk personale	PPT
<ul style="list-style-type: none">• rektorer og skoleledere	<ul style="list-style-type: none">• pedagogisk personale i skole: lærere, rådgivere og elevtjenesten	<ul style="list-style-type: none">• ansatte i PPT: rådgivere og psykologer

I målgruppebeskrivelsen inngår også pedagogisk personale i voksenopplæringen. Vi understreker at det i videregående opplæring er en bredere gruppe med aktører som på ulike måter bidrar inn i arbeidet med elever og lærlinger. Eksempler på dette er opplæringskontor, instruktører, faglige ledere og andre som inngår i laget rundt elev og lærling. Eksterne aktører kan inngå som en del av målgruppen for enkelte kompetanseutviklingstiltak, også i ulike innsatser som Trøndelag fylkeskommune initierer for ansatte i egen organisasjon.

Videre omfattes friskolene i målgruppen i de desentraliserte ordningene, *DeKom Skole*, *DeKom YF* og *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*.

Prioriteringer av områder i perioden 2022-2024

I perioden 2022-2024 er det to områder som særlig vektlegges.

- Innføringen av LK20 hvor endringer av innhold og nye krav skaper behov for ulike kompetanseløft i målgruppene.
- Minoritetsspråklige i videregående opplæring stiller krav til alle læreres kompetanse. Prioriteringen av området er forankret i HU-U sak 63/21 *Strategi 2021 – 2023 for opplæring av minoritetsspråklige i Trøndelag* og i *Økonomiplan 2022-2025*.

God kompetanseutvikling er forankret på skolenivå, og bidrar til å videreutvikle et profesjonelt læringsfellesskap blant lærere og skoleledere.

(St.meld.21, s. 73).

Ulike ordninger for kompetanseutvikling

Det er etablert flere ulike ordninger med mål om kompetanseheving av aktører innen, og i tilknytning til videregående opplæring. Vi gjør et skille mellom ordningene og omtaler de henholdsvis som statlige-, desentraliserte- og fylkeskommunale kompetanseutviklingsordninger.

Figur 1: Grovinndeling av ordninger, med innretning, type ordning, målgrupper og finansiering. De tre første kolonnene beskriver desentraliserte kompetanseutviklingsordninger, fylkeskommunale innsatser kan både være etter- og videreutdanning. Nasjonale innsatser er i hovedsak er videreutdanning.

I bildet over vises de fem ulike ordningene som danner rammeverket for arbeidet med kompetanseutvikling i Trøndelag fylkeskommune. Ordningene er innrettet ulikt, men de deler et overordnet mål om økt læringsutbytte for elev og lærling. Samlet er dette sporene som skoleeier arbeider i for å tilby kompetansehevende tiltak til egne ansatte, og andre aktuelle aktører i tilknytning til videregående opplæring.

Formell kompetanse er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for at lagarbeidet på skolen skal fungere godt, og for at elevene skal lære mer.

(Hattie (2009), Yoon mfl. (2007), Blank og de las Alas (2009), s. 87).

Statlige videreutdanninger

De statlige ordningene er primært videreutdanninger med sentralt opptak. Kandidater prioriteres av skoleeier gjennom dialog med skolene. I de nasjonale strategiene *Kompetanse for kvalitet* og *Yrkesfaglærerløftet* inngår ulike ordninger som retter seg mot spesifikke målgrupper. Formålet for alle ordningene er kvalifisering av lærere.

Fylkeskommunale ordninger

Fylkeskommunale ordninger omfatter kompetansehevende innsatser som er initiert av fylkeskommunen, alene eller i samarbeid med andre, gjennom etter- og videreutdanninger, kurs, konferanser, nettverk og videre. Formålet er å styrke og/eller sikre kompetanse til aktører i, og i tilknytning til, videregående opplæring.

Desentraliserte kompetanseutviklingsordninger

Desentraliserte kompetanseutviklingsordninger (DeKom), består av *DeKom Skole*, *Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis* og *DeKom YF*. Innretningen innen DeKom reguleres i forskrifter, og friskolene inngår i målgruppene for de tre ordningene. Formålet med ordningene er å dekke lokale kompetansebehov, samt styrke ønsket og nødvendig kapasitet hos Universitets – og høyskolesektoren, samt andre aktuelle kompetansemiljø.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Formålet med kompetanseløftet er å bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett opp til elevene og lærlingene. Ordningen skal styrke kompetansen til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging.

Faglige partnere i ordningen er universitet- og høyskolesektoren i tillegg til Statped. Vi vil gjennom arbeidet med ordningen være en aktiv dialogpartner for Statsforvalter.

DeKom Skole

Målet for ordningen er å styrke den kollektive kompetansen i skolene ut fra lokale behov gjennom partnerskap med universitet- og høyskolesektoren. Et viktig grep for å nå målene er å ha gode strukturer for innmelding av lokale kompetansebehov. Vi vil i arbeidet med ordningen være en aktiv dialogpartner for Statsforvalteren.

DeKom Yrkesfag

Tilskuddsordningen skal styrke kompetansen i videregående skoler og lærebedrifter ut fra lokale behov gjennom samarbeid med arbeidslivet. Et krav i vurderingen av lokale behov er at de harmonerer med regjeringens sektormål for skole og i læreplanverket for skole.

Handlingsplanens struktur og oppbygging.

Strategien for etter- og videreutdanning i videregående opplæring har en varighet på tre år og er overordnet *Handlingsplan for etter- og videreutdanning i videregående opplæring*.

Den årlige handlingsplanen behandles i mai i Hovedutvalget for Utdanning i Trøndelag fylkeskommune.

Handlingsplanen deles tematisk inn i etterutdanning og videreutdanning. Den beskriver et utvalg av tiltak under satsningsområdene for kommende periode og gir en kortfattet rapportering på et utvalg innsatser inneværende periode.

**Trøndelag
fylkeskommune**

Tröndelagen fylhkentjfelte